

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM**

NGUYỄN HỒNG UYÊN

**GIÁO DỤC PHÁP LUẬT THEO HƯỚNG PHÁT TRIỂN NĂNG LỰC
HỌC SINH TRONG DẠY HỌC GIÁO DỤC CÔNG DÂN LỚP 12
Ở CÁC TRƯỜNG TRUNG HỌC PHỔ THÔNG
THỊ XÃ ĐÔNG TRIỀU, TỈNH QUẢNG NINH**

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC GIÁO DỤC

THÁI NGUYÊN - 2018

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM**

NGUYỄN HỒNG UYÊN

**GIÁO DỤC PHÁP LUẬT THEO HƯỚNG PHÁT TRIỂN NĂNG LỰC
HỌC SINH TRONG DẠY HỌC GIÁO DỤC CÔNG DÂN LỚP 12
Ở CÁC TRƯỜNG TRUNG HỌC PHỔ THÔNG
THỊ XÃ ĐÔNG TRIỀU, TỈNH QUẢNG NINH**

Ngành: LL&PPDH Bộ môn Lý luận Chính trị

Mã ngành: 8.14.01.11

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC GIÁO DỤC

Người hướng dẫn khoa học: TS. Nguyễn Thị Hoàng Lan

THÁI NGUYÊN - 2018

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan đây là công trình nghiên cứu khoa học của tôi dưới sự hướng dẫn của TS. Nguyễn Thị Hoàng Lan và các tài liệu sử dụng trong đề tài là có thật.

Thái nguyên, tháng 4 năm 2018

Tác giả luận văn

Nguyễn Hồng Uyên

LỜI CẢM ƠN

Để hoàn thiện luận văn “*Giáo dục pháp luật theo hướng phát triển năng lực học sinh trong dạy học giáo dục công dân lớp 12 ở các trường trung học phổ thông thị xã Đông Triều, tỉnh Quảng Ninh*” trước hết tôi bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc đối với TS Nguyễn Thị Hoàng Lan, người đã tận tình hướng dẫn giúp tôi nghiên cứu và hoàn thành luận văn này.

Tôi xin trân trọng cảm ơn thầy, cô giáo Khoa Giáo dục Chính trị, phòng Đào tạo và đặc biệt là các thầy cô giáo trực tiếp giảng dạy các chuyên đề của toàn khoá học đã tạo điều kiện, đóng góp ý kiến cho tôi trong suốt quá trình học tập và hoàn thành luận văn.

Tôi cũng xin trân trọng cảm ơn tới Khoa Giáo dục Chính trị, phòng Đào tạo trường Đại học Sư phạm - Đại học Thái Nguyên đã tạo điều kiện, giúp đỡ, góp ý cho tôi trong quá trình hoàn thành luận văn.

Tôi xin cảm ơn anh em, bạn bè đồng nghiệp đã động viên, giúp đỡ tôi trong quá trình học tập, nghiên cứu và hoàn thành luận văn.

Thái Nguyên, tháng 4 năm 2018

Tác giả luận văn

Nguyễn Hồng Uyên

MỤC LỤC

Lời cam đoan	i
Lời cảm ơn.....	ii
Mục lục	iii
Danh mục các bảng.....	iv
MỞ ĐẦU	iv
1. Lí do chọn đề tài	1
2. Mục đích và nhiệm vụ nghiên cứu của đề tài.....	3
3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu	3
4. Giả thuyết khoa học.....	4
5. Cơ sở lí luận và phương pháp nghiên cứu của đề tài	4
6. Ý nghĩa thực tiễn và đóng góp của đề tài	5
7. Kết cấu của đề tài.....	5
Chương 1: CƠ SỞ LÍ LUẬN VỀ GIÁO DỤC PHÁP LUẬT THEO HƯỚNG PHÁT TRIỂN NĂNG LỰC HỌC SINH TRONG DẠY HỌC GIÁO DỤC CÔNG DÂN LỚP 12	6
1.1. Lịch sử nghiên cứu vấn đề.....	6
1.1.1. Các công trình nghiên cứu liên quan đến đề tài ở trong nước.....	6
1.1.2. Các công trình nghiên cứu liên quan đến đề tài ở nước ngoài	7
1.2. Các khái niệm cơ bản của đề tài	8
1.2.1. Khái niệm “giáo dục”	8
1.2.2. Khái niệm “giáo dục pháp luật”	8
1.2.3. Giáo dục theo hướng phát triển năng lực người học	12
1.3. Giáo dục pháp luật cho học sinh trung học phổ thông theo hướng phát triển năng lực người học	14
1.3.1. Các quan điểm về giáo dục pháp luật trong trường THPT	14

1.3.2. Các hình thức giáo dục pháp luật cho học sinh THPT theo hướng phát triển năng lực người học	20
1.3.3. Các phương pháp giáo dục pháp luật cho học sinh Trung học phổ thông theo hướng phát triển năng lực người học	22
1.4. Giáo dục pháp luật theo hướng phát triển năng lực người học trong dạy học môn Giáo dục công dân lớp 12.....	24
1.4.1. Cấu trúc và đặc điểm chương trình môn Giáo dục công dân lớp 12.....	24
1.4.2. Vai trò của môn Giáo dục công dân lớp 12 trong việc hình thành các năng lực pháp lý cho học sinh Trung học phổ thông	25
1.4.3. Nội dung giáo dục pháp luật theo hướng phát triển năng lực học sinh trong dạy học môn Giáo dục công dân lớp 12.....	26
1.4.4. Phương pháp và hình thức giáo dục pháp luật theo hướng phát triển năng lực học sinh trong dạy học Giáo dục công dân lớp 12	28
Kết luận chương 1.....	31
Chương 2: THỰC TRẠNG VÀ ĐỀ XUẤT QUY TRÌNH GIÁO DỤC PHÁP LUẬT THEO HƯỚNG PHÁT TRIỂN NĂNG LỰC HỌC SINH TRONG DẠY HỌC GIÁO DỤC CÔNG DÂN LỚP 12	32
2.1. Thực trạng công tác giáo dục pháp luật trong dạy học Giáo dục công dân lớp 12 theo hướng phát triển năng lực học sinh ở các trường Trung học phổ thông thị xã Đông Triều, tỉnh Quảng Ninh	32
2.1.1. Khái quát về các trường Trung học phổ thông trên địa bàn thị xã Đông Triều, tỉnh Quảng Ninh.....	32
2.1.2. Những kết quả đạt được của việc giáo dục pháp luật theo hướng phát triển năng lực học sinh ở các trường Trung học phổ thông trên địa bàn thị xã Đông Triều, tỉnh Quảng Ninh.....	37
2.1.3. Những hạn chế của việc giáo dục pháp luật theo hướng phát triển năng lực học sinh ở các trường Trung học phổ thông trên địa bàn thị xã Đông Triều, tỉnh Quảng Ninh.....	43

2.2. Đề xuất quy trình thực hiện giáo dục pháp luật theo hướng phát triển năng lực người học trong dạy học môn Giáo dục công dân lớp 12 ở các trường Trung học phổ thông, thị xã Đông Triều, tỉnh Quảng Ninh.....	45
2.2.1. Quy trình thiết kế bài giảng trong dạy học Giáo dục công dân lớp 12 ...	45
2.2.2. Quy trình thực hiện bài giảng trên lớp	48
2.2.3. Kiểm tra, đánh giá kết quả học tập của học sinh.....	49
2.3. Đề xuất một số biện pháp cơ bản nhằm thực hiện giáo dục pháp luật theo hướng phát triển năng lực học sinh trong dạy học Giáo dục công dân lớp 12 ở các trường Trung học phổ thông, thị xã Đông Triều, tỉnh Quảng Ninh	56
2.3.1. Nâng cao nhận thức cho các lực lượng giáo dục pháp luật.....	56
2.3.2. Đổi mới phương pháp giáo dục pháp luật	58
2.3.3. Đa dạng hóa các hình thức giáo dục pháp luật.....	59
2.3.4. Giáo dục pháp luật thông qua các hoạt động ngoài giờ lên lớp	60
Kết luận chương 2.....	61

Chương 3: THỰC NGHIỆM QUY TRÌNH GIÁO DỤC PHÁP LUẬT THEO HƯỚNG PHÁT TRIỂN NĂNG LỰC HỌC SINH TRONG DẠY HỌC GIÁO DỤC CÔNG DÂN LỚP 12 Ở CÁC TRƯỜNG TRUNG HỌC PHỔ THÔNG TRÊN ĐỊA BÀN THỊ XÃ ĐÔNG TRIỀU, TỈNH QUẢNG NINH.....	62
3.1. Mục đích, nguyên tắc thực nghiệm	62
3.1.1. Mục đích thực nghiệm.....	62
3.1.2. Nguyên tắc thực nghiệm.....	62
3.2. Đối tượng, địa bàn thực nghiệm.....	62
3.3. Nội dung thực nghiệm	62
3.3.1. Điều tra kết quả đầu vào của lớp thực nghiệm và lớp đối chứng.....	62
3.3.2. Những nội dung khoa học cần thực nghiệm.....	64
3.3.3. Thiết kế bài giảng thực nghiệm	65
3.4. Phương pháp thực nghiệm.....	88

3.5. Kết quả thực nghiệm.....	88
3.5.1. Thực nghiệm và những kết quả rút ra từ thực nghiệm.....	88
3.5.2. Những kết luận rút ra từ quá trình thực nghiệm.....	91
Kết luận chương 3.....	92
KẾT LUẬN VÀ KHUYẾN NGHỊ	93
TÀI LIỆU THAM KHẢO.....	96

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 2.1. Đánh giá mức độ hiểu biết pháp luật của học sinh ở các trường Trung học phổ thông trên địa bàn thị xã Đông Triều	37
Bảng 2.2. Bảng đánh giá mức độ vi phạm pháp luật của học sinh các trường Trung học phổ thông trên địa bàn thị xã Đông Triều.....	38
Bảng 3.1. Nhận thức của học sinh về mục đích giáo dục pháp luật.....	88
Bảng 3.2. Năng lực được hình thành sau mỗi tiết giáo dục pháp luật	90

MỞ ĐẦU

1. Lí do chọn đề tài

Trong đời sống xã hội, pháp luật giữ vai trò đặc biệt quan trọng, là yếu tố không thể thiếu để bảo đảm cho sự tồn tại, phát triển của xã hội. Giáo dục ý thức pháp luật, giáo dục ý thức trách nhiệm, nghĩa vụ đối với bản thân, gia đình, xã hội là nhiệm vụ cơ bản, thường xuyên của giáo dục con người.

Tuy nhiên, trong những năm gần đây tình trạng vi phạm pháp luật trong học sinh có chiều hướng gia tăng cả về số vụ việc và tính chất nghiêm trọng, hành vi phạm pháp của các em trở nên thường xuyên hơn, đa dạng hơn, tạo nên những bức xúc trong dư luận và nhân dân..., nguyên nhân không chỉ là do thiếu hiểu biết pháp luật, mà còn là thái độ bất chấp pháp luật,.. Thực trạng đó đang đặt ra những yêu cầu, nhiệm vụ mới đòi hỏi những người làm công tác tuyên truyền, phổ biến và giáo dục pháp luật cần có những thay đổi về quan điểm, cách làm; đổi mới mạnh mẽ nội dung và phương pháp giáo dục cho phù hợp với những thay đổi nhanh chóng của xã hội và tâm sinh lý học sinh.

Trong nhiều năm qua, công tác giáo dục pháp luật cho học sinh Trung học phổ thông đã được ngành giáo dục rất coi trọng; các hình thức giáo dục, truyền truyền, phổ biến được thực hiện đa dạng, phong phú bằng nhiều hình thức như đưa vào chương trình dạy học chính khóa, ngoại khóa, giáo dục lồng ghép, tổ chức tọa đàm, sân khấu hóa... đem lại những hiệu quả nhất định góp phần nâng cao nhận thức của đa số học sinh về các quy định của pháp luật, về quyền và nghĩa vụ của mỗi học sinh trong đời sống xã hội.

Môn Giáo dục công dân ở bậc học Trung học phổ thông có vai trò quan trọng trong quá trình hình thành ý thức, hành vi đạo đức, pháp luật và lối sống cho học sinh. Đây là môn học có đặc điểm nổi bật là gắn gũi với con người và xã hội, gắn bó mật thiết với đời sống thực tiễn sinh động của gia đình, nhà trường và xã hội. Đặc điểm này tạo cho môn Giáo dục công dân có những lợi thế để có thể tích hợp nhiều nội dung giáo dục cần thiết cho học sinh như giáo dục môi trường, giáo dục pháp luật, giáo dục an toàn giao thông, giáo dục kỹ năng sống, giáo dục phòng, chống tệ nạn xã hội,... Trong những nội dung tích